

15 Commissie Rechtspositie Ambonese militairen en schepelingen (CRAMS)

Sinar Maloekoe

Zang, dans en muziek en Ambonse klederdracht

onder leiding van den Heer H. Bakarbessy

Opgevoerd door Ambonnezen uit Woerden te houden op **Vrijdag**

20 Juni 1952 in het gebouw „Excelsior”, Zeestraat.

Aanvang 20 uur precies

PROGRAMMA:

1. Opening
2. Tableau
3. Sao Reka Reka (kloppendans)
4. Toneel: Proclamatie Republiek der Zuid-Molukken.
Afgewisseld met muziek van de Hoenimoea's

Pauze

5. Menare Lenso (zakdoekendans)
6. Tjakalele Panah Panah (dans met pijl en boog)
7. Tjakalele Tanimbar (Alfoerendans)
8. Tjakalele Boeloe Ajam (verendans)
9. Parise (schildendans)
10. Volksfeest tijdens maneschijn aan het strand.
11. Sluiting.

Afgewisseld met muziek van de Mena Moeria Minstrels.

Prijs 15 cent

Verbinding: No.12

Doss.13/830.

Onderwerp: Persconferentie "CRAMS"

Datum ontvangst bericht: 17 December 1952.

20 December 1952.

09.413.1

05.494

29 DEC. 1952

15 169093 F

Bijlage: één fotocopie.

Hierbij wordt medegedeeld, dat door de "CRAMS" (blijkens het bijgaande perscommuniqué wordt de afkorting CRAMS ook gebezigd voor Comité Rehabilitation Army men (former KNIL) of Paluku Selatan) op Woensdag 17 December 1952 te 11.00 uur een persconferentie werd gehouden in het gebouw "Pulchri Studio", Lange Voorhout 19 te 's-Cra-venhage.

Een twintigtal persvertegenwoordigers, somede een 30-tal Ambonnezen, onder wie enkele vrouwen uit diverse wooncoorden, waren aanwezig.

Voor de "CRAMS" werd het woord gevoerd door Lucas POLHAUPESSY.

X) Aan de bestuurstafel zaten mede aan:

en _____ uit het kamp Vught, benevens twee Ambonnese vrouwen, van wie één de echtgenote is van de CRAMS-man, die bij de ongeregeldheden in Vught was betrokken.

Om 11.10 uur heette Polhaupessy de aanwezigen welkom en las een verklaring voor, waarvan de inhoud gelijk is aan het hierbij gevoegde perscommuniqué.

Na de pauze, tijdens welke sigaren, sigaretten en koffie werd gepresenteerd, was er gelegenheid om vragen te stellen. Er werden vragen gesteld naar aanleiding van de verklaring van Minister LONS op 11 December 1952 in de Tweede Kamer afgelegd (zie de alinea perscommuniqué). Hierop werd door Polhaupessy uitvoerig ingegaan, waarbij hij tevens verhandelingen, tijdens de R.E.C. door Mr OUD en anderen gehouden, aanhaalde.

Verder werden vragen gesteld hoeveel leden de "CRAMS" telt, waarop Polhaupessy antwoordde: éénderde van het totaal aantal Ambonnezen in Nederland.

Gevraagd werd of de "B.P.R.M.S." dezelfde wensen op politiek gebied heeft als de "CRAMS", waarop Polhaupessy antwoordde: "zij zijn allen Ambonnezen en streven hetzelfde doel na, evenwel ieder van ons zegt het op zijn eigen manier". Door enige journalisten werd de opmerking gemaakt of het dan niet beter was, dat gezamenlijk door "CRAMS" en "B.P.R.M.S." actie werd gevoerd, dan het toch nog altijd is "eendracht maakt macht". Naar aanleiding hiervan vroeg een journalist hoe de verhouding is tussen "CRAMS" en "B.P.R.M.S.", waarop hij ten antwoord kreeg: "dit is een interne aangelegenheid, waarover ik mij niet wens uit te laten."

Voorts werden er nog enige vragen gesteld over het incident te Vught, welke door Polhaupessy werden verstrekt. Polhaupessy verschafte evenwel geen nieuwe gezichtspunten.

Om 12.00 uur sloot Polhaupessy deze persconferentie met een woord van dank voor de betoonde belangstelling.

Polhaupessy sprak zeer rustig en bezadigd. (einde)

VERGADERING gehouden in het
gebouw PULOHHI STUDIO te den Haag
op woensdag 17 December 1952, te
11 uur v.m.

Representative: Plein 12.

VOLGENS DE COURANTBERICHTEN HEEFT DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN (MINISTER ZONDER PORTEFOLIE) LUNS, OP 11 DECEMBER 1952 IN DE
TWEDE KAMER GEZEED, DAT EEN BESCHIEDEN BEGIN SCHIJNT TE ZIJN GEMAAKT
MET EEN AUTONOMIE AAN DE ZUID-MOLUKKEN. DEZE ZOU EEN WAARDEVOLLE
BIJDRAGE KUNNEN LEVEREN VOOR OPLOSSING VAN HET PROBLEEM DER IN
NEDERLAND VERHOEVENDE AMBONNEZEN.

DIT STANDPUNT ZAL BIJ DE KOMENDE, NOODZAKELIJKE BESPREKINGEN MET DE
INDONESISCHE REGERING ONDER DE AANDACHT VAN DEZE MOETEN WORDEN
GEBRACHT.

MAAR DAARBIJ MOET WORDEN BEDACHT, DAT HET HIER EEN INTERNE KWESTIE
VAN INDONESIA BEREFT.

HET ZOU NIET VERSTANDIG ZIJN OM DE KWESTIE VAN HET ZELFBESCHIKKINGS-
RECHT OPNIEUW NAAR VOREN TE HALLEN.

HOE ZOU NU BEREIKT KUNNEN WORDEN WAT IN 1950 REEDS ONMOGELIJK BLEEK ?

Commentaar:

1. Het bescheiden begin van autonomie, dat volgens Minister Luns schijnt
te zijn gemaakt, kan uit niets anders worden afgeleid dan uit de
protesten, die door verschillende volken van Indonesië tegen de
Republiek Indonesië zijn geuit. Geen enkel vrijwillig gebaar van de
Republiek Indonesië wijst er op, dat zij deze autonomie ook werkelijk
sou willen verlenen. Integendeel.

2. Het probleem wordt hier van de verkeerde kant aangepakt. Iedere
Ambonnesen in Nederland ziet zijn rechten juist niet als een Indone-
sische aangelegenheid. Het proclameren van de R.M.S. heeft de zelf-
standigheid van het volk van Ambon de jure bewerkt. Deze proclamatie
berust op het recht van zelfbeschikking, zoals dat in het Handvest
van de Verenigde Naties, en ook in de stukken van de Ronde Tafel
Conferentie is neergelegd, en zoals dat met betrekking tot het volk
van Ambon ook uitdrukkelijk door de Hoge Raad in zijn bekende uit-
spraak is vastgesteld.

De Ambonnesen kunnen dus nimmer erkennen, dat zij hun zelfstandigheid
de jure kunnen ontvangen van de Republiek Indonesië. Deze houdt
onrechtmatig, in strijd met het volkenrecht, het grondgebied van de
R.M.S. bezet. Maakt zij deze bezetting ongedaan, dan maakt zij slechts
een eind aan een onregelmatige en onrechtmatige toestand.

Slechts een onderhandelen op deze basis door de Nederlandse met de
Indonesische Regering sou de goedkeuring van de Ambonnesen kunnen
hebben. Tegen ieder ander uitgangspunt voor onderhandelingen moeten
zij met kracht protesteren.

3. Als Minister Luns zegt, dat het onverstandig zou zijn, om nu over zelfbeschikkingsrecht te gaan spreken (met de Republiek Indonesië), heeft hij gelijk. De Minister voelt zelf al, dat met deze R.I. niets te bereiken valt. Maar zijn conclusie is fout. Zijn conclusie is, dat nu de Ambonnesen maar genoeg moeten nemen met een half ei (als dat tenminste te verkrijgen is), nu zij geen heel ei kunnen verkrijgen.

Maar dergelijke marchandages met de hoogste rechten van een volk zijn ontoelaatbaar.

Het z.g. amendement Oud op de Ronde Tafel Conferentie spreekt overigens duidelijke taal. De Nederlandse Regering behoort nu te waken, dat dit zelfbeschikkingsrecht niet wordt aangetast, en mag er zich niet mee van afmaken, te zeggen, dat de Republiek Indonesië toch onwillig is, en dat er dus maar water in de wijn moet worden gedaan. Dat de Republiek Indonesië onwillig was en zou zijn, was in 1950 al duidelijk. Vandaar juist het genoemde amendement.

4. Ook zonder ons te mengen in Nederlandse aangelegenheden, moeten wij, als Ambonnesen, constateren, dat het onderhandelen door de Nederlandse Regering met de Indonesische, over welke punten dan ook, sedert de overdracht van de soevereiniteit, op zo goed als geen enkel punt tot enig succes heeft geleid. De Ambonnesen ontveinsen zich dan ook niet, dat van onderhandelingen met de Indonesische Regering voor hen weinig of geen goeds is te verwachten. Eerder het tegendeel. Daarom moeten de Ambonnesen uitdrukkelijk de eis stellen, dat als de Nederlandse Regering hun goede diensten wil verlenen, om over hen te gaan onderhandelen met de Indonesische Regering, dit niet gebeurt vóórdat zij (de Nederlandse Regering) met de Ambonnesen overeenstemming heeft bereikt omtrent de volgende punten:

- a. wat het uitgangspunt zal zijn van de onderhandelingen
- b. wat het doel van deze onderhandelingen zal zijn.

TEN AANZIEN VAN DE ONGEREGELDHEDEN, DIE OP 10 DECEMBER 1952 HEBBEN PLAATSGEVONDEN IN HET AMBONNEZEN-KAMP "LURETTEN" TE VUGHT, MOET WORDEN GEFOTEGESTREED TEGEN DE ONWAAR EN IN EEN GEKLEURD LICHT GEPLAATSTE BERICHTGEVING DAAROVER, ZOALS DIE DOOR DE POLITIE (DIE DAARBIJ GEDEELTELIJK STEUNDE OP BERICHTEN VAN DE KAMPLEIDING) ZIJN DOORGEGEVEN AAN HET A.N.P.

1. Noch tijdens noch na de ongeregdheden is iemand van de pers in het kamp Lunetten geweest, om zelf met de Ambonnesen te spreken. De berichtgeving is dus zeer eenzijdig. Ook telefonisch contact is onmogelijk gemaakt door de kampleiding.

2. De berichtgeving was niet alleen eenzijdig, maar tevens onwaar.

Ziehier onze lezing van wat er gebeurd is:

Twee Ambonnezen vechten een politiek meningsverschil uit. Een Nederlands politiemans, belast met de handhaving van orde en rust in het kamp heeft het gevecht geheel gevolgd, en daarbij niet ingegrepen. Na afloop van het gevecht ging ieder zijns weegs, zowel de toeschouwers als de twee vechtersbazen.

Wat deze laatste betreft: de overwinnaar ging naar zijn werk, de overwonnen werd door de genoemde politiemans naar het hospitaal geleid om te worden verbonden.

Tien minuten later verscheen een sectie politie uit Vught in het kamp. Op dit moment was het dus volmaakt rustig in het kamp.

Enige politiemannen gingen naar de kamer van de "overwinnaar" in het gevecht, vonden daar de gezochte niet (deze was immers weer aan zijn werk gegaan), en slingerden de vrouw van de gezochte opzij, om meer ruimte te hebben en beter te kunnen zoeken.

Even later werd deze vrouw, die deze maand een baby verwacht, onder gewapend geleide naar buiten gebracht, waar zij aan de inmiddels samengestroomde Ambonnezen haar verhaal vertelde. De mannen raakten opgewonden en namen een dreigende houding tegen de politie aan.

Daarop werd een nieuwe politiemacht opgeroepen. De politie verscheen toen ineens met een lijst van namen van ongeveer 30 Ambonnezen, die moesten worden meegenomen. Deze lijst was kennelijk van tevoren door de kampleiding opgesteld, want er kwamen namen op voor van Ambonnezen, die bij de boven geschetste gebeurtenissen in het geheel niet aanwezig waren.

Ok de vrouwen en kinderen van de Ambonnezen, die werden afgevoerd, werden op zeer hardhandige wijze in de autobussen gedreven.

Geprotesteerd moet worden tegen de gegeven voorstelling van zaken, dat bij de ongeregelheden alleen CRAMS-Ambonnezen zouden zijn betrokken geweest, en dat alleen bij CRAMS-Ambonnezen wapens zouden zijn aangetroffen.

Utrecht

Verbinding: 19
A/13 no 470'53 Ind.

Datum: 20-4-53

Betreft: Ambonezen.

180374

APR 1953

op 18 April 1953 inderdaad in een der kampen van Ambonezen te Woerden door Mevrouw Lokollo, echtgenote van de Minister van Bevoorrading van de R.M.S., een lezing werd gehouden.

Als de lezing om 15.15 uur begint, zijn resp. de Ambonese bewoners van de kampen Huizen en Muiderberg en de twee te Woerden gelegen Ambonese kampen aanwezig en ca. een 100-tal belangstellenden, waaronder vrouwen en kinderen. De bewoners van het derde te Woerden gelegen kamp, de zg aanhangers van de Crams, waren niet aanwezig, zulks in verband met de controverse BPRMS - Crams. Achter het podium was de rood-groen-wit-blaauwe vlag van de R.M.S. aangebracht; spandoeken ontbraken. Aan haar rechterzijde had de heer _____, ex-KNIL-sergeant, thans Hoofd van de Afd. Voorlichtingsdienst van de BPRMS, plaats genomen; links van haar zat het volledige kampbestuur. Mevrouw Lokollo vertelde uitvoerig wat zij meegemaakt had toen Ambon en de andere eilanden van de RMS door de TNI werden aangevallen en gedeeltelijk bezet. Zij beschreef vooral de ontberingen die de Ambonezen tegen de overmachtige TNI hadden doorstaan, de mishandelingen waaraan zij blootgesteld werden; zij vertelde dat duizenden TNI-soldaten bij het landen op Ambon sneuvelden. Voorts beschreef zij haar vlucht van Ambon naar Ceram, waar momenteel nog gevochten wordt. Zij zegt: de Hollanders hebben nimmer Ceram in zijn geheel kunnen bezetten, ook de Japanners konden dit niet, laat staan de laffe Javanen. Momenteel wordt niet alleen op Ceram gestreden, doch op alle eilanden van de RMS hebben guerillagevechten plaats. Zij gaf toe dat de Minister-president en een tweetal andere ministers van de RMS gevangen genomen zijn. Aanvankelijk werden ze naar Makassar overgebracht, waar ze zich thans bevinden weet niemand. Tal van Ambonezen zijn naar het eiland Noesa-Kembangan ten Zuiden van Java overgebracht. Denk niet - zo richtte zij zich tot de kampbewoners - dat de strijd afgelopen is. We staan voortdurend in nauw contact met Ceram. Van morgen hoorde ik nog dat een onzer prauwen nabij de kust van Nieuw Guinea door de Hollanders was opgebracht. Verschillende Ambonezen zijn tijdens de strijd gevallen, anderen zijn van honger omgekomen. Ik begrijp danook niet dat er onder de Ambonezen in Holland tweedracht is. Zij wekte haar toehoorders op om eendrachtig te zijn. Wat zal de buitenwereld zeggen wanneer ze weet dat er onder ons tweedracht heerst? Welk een uitwerking heeft onze demonstratie in November 1952 in Den Haag niet gehad op de buitenwereld; we waren toen één, wij moeten één blijven.

De Crams wil Dr. Nikiyuluw niet als algemeen vertegenwoordiger van onze republiek erkennen. Wij hebben in Brussel een algemene vergadering gehouden. Daar heeft mijn man een vertegenwoordiger van de Crams er op gewezen dat de heer Nikiyuluw door de regering van de RMS als algemeen vertegenwoordiger was aangewezen. Toen de vertegenwoordiger van de

Crams er op staan bleef dat zijn groep de heer Nikiyuluw niet als algemeen vertegenwoordiger wilde erkennen, heeft mijn echtgenoot hem de deur gewezen. Wij zijn niet tegen de Crams want zij zijn onze landgenoten. De massa wordt echter verkeerd voorgelicht en daartegen zullen we ageren.

Na haar voordracht was er gelegenheid om vragen te stellen. Hiervan werd druk gebruik gemaakt. De vragen kwamen voornamelijk hierop neer dat men wilde weten of Mevrouw Lokollo iets van hun familieleden afwist. Vaak kon zij hierop geen bevestigend antwoord geven.

Als tweede spreker trad de heer _____ voornoemd op . Hij sprak voor de vuist weg en waarschuwde zijn toehoorders niet alleen met de mond aanhanger van de RMS te zijn, doch dit ook door daden te tonen. Ook hij spoorde de luisteraars aan eendrachtig te zijn. Het bestuur weet dat onder U aanhangers zijn van de R.I. en van de Crams. Toch zal het bestuur hen op de vergaderingen niet weren want we behoren allen tot één broedervolk. Het gaat met Indonesië bergafwaarts en Amerika begint hoe langer hoe meer interesse te tonen voor onze republiek. Spreker eindigde met de strijdkreet aan te heffen: Mena-Muria, welke door de aanwezigen werd overgenomen. Een der aanwezigen deelde het bestuur nog mede dat een zekere Mevrouw _____ tweedracht onder de Ambonezen trachtte te zaaien; haar naam werd genoemd. De bijeenkomst, die om 18.30 uur eindigde, werd besloten met gemeenschappelijk gebed.

Mevrouw Lokollo sprak vrij goed Ambonees-Maleis.

GEZIEN:

Utrecht 17/4/53

Verbinding: 19
A/13 no 406'53 Ind.

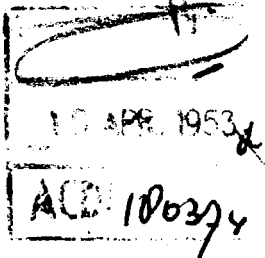
Datum: 9-4-53

Betreft: Ambonnezen

17/4/53 = 60175645
Onder verwijzing naar het rapport A/13-375'53 dd 31-3-53 wordt medegedeeld, dat op 18 April a.s. te 20 uur in het kamp Woerden door Mevrouw Lokollo

een lezing zal worden gehouden voor de bewoners van de drie kampen te Woerden en het kamp Muiderberg en voor de bewoners van een kamp, in de nabijheid van Amsterdam gelegen.

GEZIEN:

Verbinding: 19
A/13 no 375'53 Ind.

2 APR 1953
Datum: A3143-53 179574

Betreft: Ambonnezen, ondergebracht in kampen in Nederland.

Ten verfolge op het rapport van Verb. 19 A/13-211'53 d.d. 23-2-53 wordt het volgende bericht:

60 175645
Zoals reeds werd gerapporteerd, zijn de alhier vertoevende Ambonnezen verdeeld in twee groepen, nl de Crams en de BPRMS. De controverse tussen deze groepen ligt niet op het terrein hunner doelstelling, waarover beide groepen het eens zijn, maar meer op het terrein van het leiderschap. De Crams wil de BPRMS omvatten en omgekeerd. Van de alhier vertoevende Ambonnezen behoort 1/3 deel tot de groep der Crams. Ze heft een contributie van f 4 per maand, terwijl de BPRMS slechts f 1,- per maand van haar leden vraagt. Het aantal leden van de Crams begint de laatste tijd opmerkelijk terug te lopen. Dit wordt bevorderd door de propaganda welke de BPRMS thans voor haar groei maakt. Mevrouw Lokollo, onlangs van Ambon via Djakarta naar Nederland teruggekeerd, bezoekt daartoe tal van kampen waar door haar lezingen worden gehouden. Zo zal zij op 28-3-53 een lezing houden in het kamp Teuge bij Apeldoorn. Tijdens deze lezingen worden door haar waarschuwingen gelanceerd, niemand te vertrouwen daar de Republiek Indonesia op alle mogelijke wijze tweedracht onder hen wil brengen opdat zij hun doelstellingen zullen vergeten. Men heeft van verschillende Indonesiërs lijsten aangelegd en voorts van Europeanen in dienst van de Nederl. regering. De op die lijsten voorkomende personen worden door hen als niet betrouwbaar bestempeld.

09.413.1

25 FEB 1953

AGH / 156/5

Verbinding: 19
A/13 no 211'53 Ind.

Datum: 23

Betreft: Ambonnezen.

.....
De in Nederland in kampen ondergebrachte Ambonnezen zijn te onderscheiden in twee groepen, resp. de Badan Persatuan Rajat Maluku Selatan (B.P.R.M.S.) en de Crams.

Beide groepen hebben één doelstelling, t.w. één Republiek Zuid-Molukken (Republik Maluku Selatan, afgekort R.M.S.), zoals deze op 25 April 1950 te Ambon werd geproclameerd door de vertegenwoordigers van de toen in het leven geroepen voorlopige regering, t.e. de heren J.H. Manuhutu en A. Wairisal. De BPMRS erkent Dr. J.P. Nikyuluw als algemeen vertegenwoordiger van de RMS, de Crams doet dit niet. Overigens bestaat er een innige samenwerking tussen beide organisaties. Deze samenwerking is enige maanden geleden tot uiting gekomen in een massademonstratie in Den Haag. In ieder kamp werd de avond voor de demonstratie een vergadering gehouden. Door de kampraad werd hun medegedeeld dat zij die avond geconsigneerd waren en de volgende dag in autobussen ergens naar toe zouden gaan. Eenieder moest zich in militair uniform steken. Distinctieven mochten pas worden aangebracht wanneer men de plaats van bestemming zou hebben bereikt. Deze order ging uit van de voorzitters van de BPRMS (voorzitter Mailuhu) en Crams, in samenwerking met de heren E.A. Kayadoe, vertegenwoordiger van de RMS in Nederland, en Dr. J.P. Nikyuluw, algemeen vertegenwoordiger van de RMS. Voor het kamp te Woerden had de kampraad een autobus van de Fa. Hoek afgehuurd. Men begaf zich naar Den Haag, waar men op het Malieveld bijeenkwam. Men wilde aldaar een demonstratie houden voor de woning van de Minister-President, in verband met de arrestatie te Nieuw Guinea van Ir. J.A. Manusama, Minister van Defensie van de RMS. Doordat het Malieveld te Den Haag geen parkeerplaats is en alle autobussen aldaar samenkwamen, werd de nieuwsgierigheid van de Haagse politie hierdoor opgewekt en kon men nog de nodige maatregelen treffen.

Een tweede geval van samenwerking moge het volgende illustreren:

Er bestaat op Java een batajlon Ambonnezen, hetwelk deel uitmaakt van het leger van de Republiek Indonesia, het z.g. Pattimurah Bataljon. Medio Jan, 1953 heeft een afdeling van de BPRMS te Djakarta een vergadering belegd, waarbij ook de Minister van Gezondheid van de Republiek Indonesia, Dr. Leimena, was uitgenodigd. Toen Dr. Leimena het vergaderlokaal betrad, zag hij overal spandoeken met opschriften van: Weg met de Republiek Indonesia; naar een Republiek Maluku Selatan. Verder was in de zaal een proclamatie, zoals die op 25-4-50 was afgekondigd, op grote spandoeken aangebracht. Bij het zien vandeze spandoeken wilde Dr. Leimena de zaal ijlings verlaten, hetgeen echter verhinderd werd doordat de hele omtrek was afgezet door Ambon-nese soldaten van het z.g. Pattumurah Bataljon. Dr. Leimena heeft tijdens die vergadering vele onaangename dingen moeten aanhoren.

Volgens recente mededelingen zou er in Ceram onder leiding van de President van de RMS, Mr Dr Chr. Soumokil, nog steeds worden gevochten tegen de R.I. Ook op Ambon zou nog gevochten worden. In Celebes heerst overal verzet tegen de Javaanse overheersing; in Zuid Celebes is _____ de organisator van dit verzet. Menadonezen hebben voorts contact gezocht met vertegenwoordigers van de BPRMS, ten einde zich van het Javaanse juk te ontdoen en te komen tot een staat Oost-Indonesië.

Men ziet in Ambonnesse kringen in Nederland (lees kampen) de komst van Ir. Manusama, Minister van Defensie van de RMS, met spanning tegemoet. Men zal hem vragen, in Nederland uit de in de kampen aanwezige oud-KNIL militairen een soort van Generale Staf te willen benoemen die t.z.t. hun diensten aan de RMS zullen aanbieden. De heer Lokollo, Minister van Bevoorrading van de RMS, houdt thans in België zijn verblijf.

GEZIEN:

in Mees

057137	3
3 MEI 1953	3
ACB/103026	

Verbinding: No.12

5 Mei 1953

Doss.13/830-15.

Onderwerp: Congres CRAMS.

Bijlagen:

Op Vrijdag 24 April 1953 om 9.00 uur werd door de CRAMS (Committee Rehabilitation Army-men of Maluku Selatan) ter gelegenheid van de dag, dat 3 jaar geleden de Republiek Zuid-Molukken werd uitgeroepen, een congres gehouden in de grote zaal van de Dierentuin te 's-Gravenhage.

In de tuin waren ongeveer 1400 Ambonnesen mannen en vrouwen uit de diverse woonoorden in Nederland, rondom de vlaggemast opgesteld. Het bestuur van de Crams stond op het bordes bij de hoofdingang. Na het hijsen van de Ambonnesen vlag werd door de vertegenwoordiger van de Crams, Lucas POLHAUPESY,

een rede gehouden

Nadat een hoornblazer het signaal "Geert Acht" had gegeven, staken alle Ambonnesen de twee voorste vingers van hun rechterhand omhoog en zwoeren de eed, zoals vermeld aan het eind van . Na deze eedsaflegging werd onder de tonen van "The Last Post" de vlag halfstok gehesen en werden met het in acht nemen van twee minuten stilte, de gevallen herdacht.

Vervolgens begaven allen zich naar de grote zaal, waar de voorzitter van de Crams,

Frederik Alexander Aponno,
 , wonende

te 's-Gravenhage, het

congres met een korte rede opende

Hierna sprak L.Polhaupessy zijn rede uit, getiteld "De Nieuwe Koers"

Door Aponno werd daarna overgegaan tot het voorlezen van een resolutie, welke met algemene stemmen door het Congres werd aangenomen. Voor de inhoud van deze resolutie wordt verwezen naar

De voorzitter sloot hierop om 12.40 uur het openbare gedeelte van het congres en werd er een pauze van een uur gehouden om vervolgens over te gaan tot de besloten huishoudelijke vergadering.

Om 14.00 uur werd deze huishoudelijke vergadering geopend door de voorzitter F.A.Aponno.

Op deze bijeenkomst voerde een 30-tal personen het woord. Dit waren in hoofdzaak oude en nieuwe bestuurders en afgevaardigden uit de diverse woonoorden. Uit het gesprokene bleek, dat men het laatste jaar vertrouwen had gesteld in de leiding van het Hoofdbestuur en dat men hierin niet was beschaamd. Herdacht werd de driejarige vrijheidsproclamatie van de R.M.S. Ook werden de gevallen in de strijd herdacht. Er werd critiek geleverd op Indonesië, die als agressor werd aangeduid en aansprakelijk werd gesteld voor alle ellende. Tevens werd herdacht de strijd, gevoerd door Mr Dr SOUMOKIL.

De aanwezigen werden opgewekt het nieuwe hoofdbestuur te steunen in de strijd voor de vrijheid. "Merdeka atau Mati". (Vrijheid of sterven). Er werd nog herinnerd aan de

9153

eed, die des ochtends was afgelegd.

De verkiezingscommissie bracht rapport uit over de verkiezingen voor leden van het Hoordbestuur, gehouden in de woonoorden. De uitslag is als volgt:

- Voorzitter:
- Vice-voorzitter:
- Secretaris I:
- Secretaris II:
- Commissaris :
- Commissaris :
- Commissaris :
- Commissaris :
- Penningmeester:

Ook werden de namen bekend gemaakt van het gekozen bestuur van de vrouwenorganisatie "Ina Toeni" waarna dit bestuur werd geïnstalleerd.

Beide nieuw gekozen besturen gaven een uiteenzetting van hun werkprogram. Zij wensten onderlinge samenwerking, waarbij de partijdiscipline in acht moet worden genomen. De aanwezigen werd op het hart gedrukt het gesprokene goed in zich op te nemen en hiernaar te handelen.

Eén der afgevaardigden besprak het werk van het nieuwe hoordbestuur, dat niet zo eenvoudig is. Hij besprak de hoop uit, dat er zegen op dit werk mag rusten.

Andere sprekers gaven de raad er geen sentimenten op na te houden, doch uitsluitend aan het werk en de gezinnen te denken.

Daarna kondigde de voorzitter aan, dat de Regeringscommissaris voor Ambonnesse Aangelegenheden, Ir VAN RINGERS een toespraak zou houden. Hij leidde de heer Van Ringers in als "onze vriend, met wie we samen willen werken en wie wij erkentelijk zijn, vooral voor hetgeen hij voor de Ambonnezen heeft gedaan." De heer Van Ringers is voor ons een waarborg voor de toekomst en wij zeggen hem dan ook volkomen samenwerking toe.

Onder geweldig applaus betrad de heer Van Ringers het spreekgestoelte. Hij dankte de voorzitter voor zijn hartelijke woorden en voor de samenwerking, welke hij dagelijks mag ervaren. Hij roemde de uitstekende verhouding tussen hem en de Ambonnezen. Hij zei bij zijn optreden als Regeringscommissaris niet het vertrouwen te hebben gevraagd, aangezien hij van mening is, dat het vertrouwen moet worden verdiend en waardig bevonden. Hij vroeg vertrouwen te stellen in de leiding van het hoordbestuur en citeerde een artikel, voorkomende in de "Haagsche Courant" betreffende een interview, dat de Minister van Sociale Zaken heeft gegeven "Uit dit artikel blijkt, dat voor het eerst de regering haar vertrouwen heeft bekend gemaakt door middel van publiciteit." Spreker had geen behoefte terug te grijpen in het verleden. Begrip voor discipline is eis voor gezond beleid. Hij was van mening, dat in de woonoorden eigen cultuur en zedelijkheid moet worden bewaard. Hij vroeg in het bijzonder om op genoemde punten met hem te willen samenwerken. Hij hechtte grote betekenis aan de vakopleiding, welke voor de toekomst van de jongere Ambonnezen zeer belangrijk is en beval Ds , werkzaam bij zijn dienst, in het bijzonder aan, daar deze met de regeling hiervan belast is. Samenwerking betekent niets anders, dan gezamenlijk iets doen. Dit is naar sprekers' mening nog niet voldoende doorgedrongen. Hij hoopt, dat dit in de toekomst

beter zal worden.

De heer Van Ringers² zeide, dat hij, ook al is hij een vriend van Ambon, toch de zaken scherp moet stellen. Op bepaalde punten was spreker in het Volk van Ambon teleurgesteld. "Het is het Ambonnesse Volk onwaardig medelijden op te wekken. Medeleven is toegestaan, maar door medelijden op te wekken, zingt U een verkeerd lied. U mag Uw ziel en zaligheid niet verkopen voor een kleinigheid, zoals een paar schoenen of een jas. U is verantwoording schuldig voor Uw nageslacht."

Deze rede werd met donderend applaus ontvangen.

De voorzitter dankte de heer Van Ringers voor diens toespraak en deelde mede, dat deze rede, die stenografisch is opgenomen, naar alle woonorden zal worden gezonden.

Polhaupessy vertaalde enkele passages verkort in het Maleis en verwees naar het stenografisch verslag, dat zal worden gezonden. Hij bedankte voor de woorden van de heer Van Ringers en las enkele punten voor uit de resolutie, die in de ochtendvergadering werd aangenomen.

De heer Van Ringers bedankte voor de woorden van Polhaupessy.

Nadat nog enkele mannelijke en vrouwelijk afgevaardigden het woord hadden gevoerd over interne verenigingsaangelegenheden (zoals inning van contributie enz.) sloot de voorzitter onder een woord van dankzegging om 17.40 uur het huishoudelijk congres.

Om 18.30 uur werd door alle aanwezigen een wandelmars door de stad gehouden.

Des avonds om 20.00 uur werd het congres besloten met een folkloristische avond, welke door ongeveer 2000 personen, onder wie vele Nederlandse genodigden, o.a. de heer Van Ringers, werd bezocht.

1 Het gehele congres had een rustig verloop. (einde)

4

adrecht

09.413.1
27 JUNI 1953
ACD/100495

Datum: 26-6-53

Verbinding: 19
A/13 no 707'53 Ind.

Betreft: Mededelingen

Vernomen werd:
dat de Crams, die voorheen door de Stichting "Door de
Eeuwen Trouw" gesteund werd, thans deze steun van de
hand heeft gegeven. Haar leider, Polhoupessy, die zich
zelf Menteri (minister) noemt, schijnt over ruime geld-
middelen te beschikken.

GEZ ~~LEN~~:

↓

224070

Verzoeken agenderen en terug aan CAW.

R A P P O R T

VAN: CAW/II

Bijl.:

Betr.: Terugkeer C.R.A.M.S.-leden naar Indonesië

15 MRT. 1954

Bijl.

Code

09.713-1

Naar aanleiding van het krantenbericht omtrent het contact dat POLHAUPESY zou hebben opgenomen met het Hoge Commissariaat van Indonesië ter regeling van de terugkeer naar Indonesië van C.R.A.M.S.-leden, werd nader vernomen, dat de C.R.A.M.S. zelf dit bericht een "camard" noemt. De B.P.R.M.S. echter zegt, dat het op waarheid berusten kan. Hun informatie tomen n.l. aan, dat POLHAUPESY in onderhandeling was met de Nederlandse Regering en het Hoge Commissariaat van Indonesië over de terugkeer van C.R.A.M.S.-leden. Door een lek in hoge Nederlandse regeringskringen - aldus de B.P.R.M.S. woordvoerder - zou deze bespreking zijn bekend geraakt en werd dit bericht als primeur in de "Maasbode" opgenomen.

Of de C.R.A.M.S.-leden in deze achter POLHAUPESY staan en of bovenbedoelde verklaring van de B.P.R.M.S.-zijde juist is en geen poging is de C.R.A.M.S. te blameren, is nog niet bekend; wel werd korte tijd terug reeds door KB VIII gemeld, dat POLHAUPESY doende was gelden in Indonesië te zijner beschikking te krijgen.

15-3-1954.

No. 221

Betr.: Politieke activiteit van vreemdelingen.

232176

14 MEI 1954

Code 09.713

Uit is mij medegedeeld, dat de organisatie "Graas" verdeeld is in twee partijen en wel in voor- en tegenstanders van de terugkeer naar Indonesië. Het grootste gedeelte wil terug, dit zijn de aanhangers van Polopessy.

Tegenstanders van Polopessy zouden hem hebben gevolgd en voldoende hebben geconstateerd, dat - zo omstreeks 1 April 1954 - hij ongeveer 1 1/2 uur op de Indonesische Ambassade te 's-Gravenhage is geweest.

Toen men (leden van de Graas) hem om een verklaring vroeg, heeft hij geweigerd deze te geven.

Wel zou bekend zijn, dat naar aanleiding van dit onderhoud, op verzoek van de Indonesische Ambassade en met voorkennis van Polopessy, " iemand " naar Indonesië zou zijn vertrokken; met wat voor opdracht is niet bekend.

Ook is mij medegedeeld, dat er onder de Ambonnesen gefluisterd wordt, dat een sekere , verblijvende in een kamp in de Carel Coenraadpolder (bij Finsterwalde) geld zou ontvangen van de T.N.I.

einde.

Aan de Heer Procureur-Generaal
fgd. Dir. van Politie
te
LEEWARDEN.

In afschrift ter kennisneming -o.t.b.-
aan de B.V.D.

Mr. Messy

13 Mei 1954.

Verbinding: No. 12.

Doss.: No. 170/77.

Onderwerp: Ambonense aangelegenheden.

Datum ontvangst bericht: 10 Mei 1954.

Ten verfolge op
wordt medegedeeld, dat het aantal Grams-
leden dat is overgegaan naar de B.P.R.M.S., volgens een in-
formant thans is gestegen tot ruim 300.

3

23239

EINDE *✓*

DAT. 15 MEI 1954	
Bijl.	
Code	<i>99.713.1</i>

RAPPORT VAN E

AAN CAW I

No.: 17371

Betr.: CRAMS AANGELEGENHEDEN.

Typ.E.

232400
17 MEI 1954
09.713.1

werd vernomen, dat er in de laatste tijd onder de CRAMS-leden, vooral in Vught, veel ontevredenheid heerst over het beleid van de bekende CRAMS-leider POELHAUPESY, hoofdzakelijk naar aanleiding van het feit, dat door de recente persberichten bekend zou zijn geworden, dat hij de Ambonnezen onder het gezag van SUKARNO wil brengen, terwijl men hem er bovendien van verdenkt de door de CRAMS-leden bijeengebrachte contributie ten eigen bate aan te wenden.

In Vught hebben kort geleden 107 CRAMS-leden te kennen gegeven, dat zij bedanken voor het lidmaatschap van de CRAMS. Behalve dit zijn er meer dan 100 vrouwen van CRAMS-leden die de terug-gave hebben geeist van hun contributie à f.0,50 voor de CRAMS over de maand April 1954.

Een aantal CRAMS-leden heeft bovendien bij de politie geïnformeerd naar de mogelijkheden om tegen POELHAUPESY een strafzaak aanhangig te maken wegens verduistering van het indertijd bijeengebrachte goud uit de Ambonnezen-kampen ten bate van de vrijheidsstrijd.

Enkele vrouwen hebben reeds bedreigingen geuit tegen POELHAUPESY te weten dat ze hem de ogen zullen uitkrabben etc.

E., 17 Mei 1954.

No. 96-U-'54

Onderwerp: AMBONEZEN.

1 Juni 1954

ACD/ 234692

Dupl. d

A'dam

Code 09.713.1

1 Juni 1954

! Tijdens een gesprek met vertelde deze dat- van de ongeveer 1500 in Nederland verblijvende Ambonezen, die te kennen hadden gegeven naar Indonesië te willen terugkeren zich ongeveer 700 perso-

nen zouden hebben teruggetrokken.

Naar beweerde, zouden de personen die thans niet naar Indonesië willen terugkeren hoofdzakelijk zijn ondergebracht in de kleinere woonoorden. In deze woonoorden zouden nml. de bewo- ners die niet bij de CRAMS zijn aansloten dreigende uitlating- en hebben gebezigt tegenover de aanhangers van Lucas POLHAUPES- SY

ken voor terugkeer naar Indonesië.

Voorts beweerde , dat de bekende RMS-leider MANUSAMA Johan Alvarez, , en LOKOLLO Pieter Wil- lem wonende te Rotterdam, een order zouden hebben uitgevaardigd , waarin is bepaald, dat geen dwang zal mogen worden uitgeoefend of bedreigingen geuit tegen personen, die zich uitspreken voor terugkeer naar Indonesië, doch iedereen daarin vrijwillig zyn keuze moet bepalen. Einde.

Verbinding: No. 12.

Doss.: 170/83.

Onderwerp: Ambonnesse aangelegenheden.

Data ontvangst bericht: 28 Juli tot 3 Augustus 1954

9 Augustus 1954.

ACD/ 243771
Dupl.
DAT. 12 AUG. 1954
Bijl.
Code 09.7/13.1

Naar aanleiding van het verzoek van een over-ambtenaren om een onderzoek in te stellen naar het ledenverloop van de C.R.A.M.S.; het aansluiten van ex-leden van de C.R.A.M.S. bij de B.P.R.M.S. en de z.g. neutrale of zwevende groep, alsmede verschillende andere Ambonnesse aangelegenheden, wordt medegedeeld, dat van een informant het volgende werd vernomen.

De leider van de C.R.A.M.S., L. POLHAUPESSEY, heeft het destijds doen voorkomen dat bij de C.R.A.M.S. 600 personen van de hier te lande ver-
toevende Ambonnesen waren aangesloten. In feite waren het er minder. Af en toe hebben enige leden, soms groepjes van 5 à 10, totaal ongeveer 100 man, voor het lidmaatschap bedankt en deze werden lid van de B.P.R.M.S. Op een moment heeft een groep van plm. 200 man voor het lidmaatschap van de C.R.A.M. bedankt.

Deze groep van 200 man, uit de woonoorden Utrechtsestraat te Woerden en Vught, de z.g. zwevende groep, ook wel genaamd de individualisten, heeft zich nog niet officieel aangesloten bij de B.P.R.M.S. Daarmee wordt gewacht op de uitslag van de bestuursverkiezing van de B.P.R.M.S., welke inmiddels op 17 Juli j.l. heeft plaats gehad. De B.P.R.M.S. verwacht, dat bedoelde groep zich nu spoedig zal aansluiten. Sinds de afscheiding van de bedoelde groep, heeft deze de contributie, welke tevoren aan de C.R.A.M.S. werd afgedragen, aan de regering van de R.M.S. te Rotterdam betaald.

De C.R.A.M.S., waarvan POLHAUPESSEY nog steeds leider is, heeft thans nog ongeveer 250 leden.

De 2e man van de C.R.A.M.S. is Deze is fel gekant tegen terugkeer naar Indonesië onder de huidige omstandigheden, zulks in tegenstelling met POLHAUPESSEY, die wel voorstander is van terugkeer naar Indonesië. Beiden hebben een aantal aanhangers van de C.R.A.M.S.-leider.

Het is volgens informant niet juist, dat leider zou zijn van een z.g. zwevende groep, niet-leden van de C.R.A.M.S. of B.P.R.M.S.

No. 96 -GG- '54. 251937

12 October 1954.

251937
DUPLEX

Onderwerp: AMBONEZEN.

09.713
06.393
(GRAMS)

werd vernomen, dat zich weer enige voormalige leden van het CRAMS-hoofdbestuur hebben aangesloten bij het z.g. "blok der neutralen". Zoals bekend mag worden verondersteld, wordt door ~~dit blok~~ de leden - c.q. aanhangers - van dit "blok" in de verschillende woorden oppositie gevoerd tegen het beleid van MANUSAMA c.s.

Voordat deze personen tot het z.g. "blok der neutralen" zijn toegetreden, hebben zij - aldus werd vernomen - als lid van de CRAMS bedankt Sinde.

COPIE	
Bestemd voor 1	
09.713	
06.393	
Voor orgaanel niet	
CO 251937	
In 09.713	
o.v.	gevoegd
6	Dat.:
	par.:

18 Maart 1955.

Onderwerp: AMBONEZEN.

A. L. van

69
 24
 2
 ACDI 21. 018
 Dupl.
 D.A.T. 21 MBI 1955
 09. 2/3. 1955

1. Naar van betrouwbare zijde werd vernomen, heeft de bekende C.R.A.M.S.-leider POLHAUPESSY Lucas, enige tijd geleden aan de C.R.A.M.S.-voormannen in verschillende woonoorden voor Ambonezen meegedeeld, dat zij met hun aanhang binnen afzienbare tijd naar Indonesië zouden kunnen terugkeren. Gelijkzeitig met deze mededeling werd door POLHAUPESSY aan deze C.R.A.M.S.-voormannen een gesloten enveloppe overhandigt, waarbij zij moesten beloven, deze enveloppe pas dan te openen wanneer zij zich aan boord op weg naar Indonesië zouden bevinden.

Een van deze voormannen zou bij thuiskomst deze enveloppe hebben geopend. Uit het ingesloten schrijven zou toen zijn gebleken, dat hun bestemming in Indonesië ergens op Atjeh lag, waar zij dan zouden worden ingelijfd bij de A.P.R.I.S.

Voorts werd in het schrijven vermeld, dat na het volbrengen van hun dienstitijd zij naar Ambon zouden kunnen terugkeren.

De hier bedoelde persoon, waarvan de naam zowel door het bestuur van de C.R.A.M.S. als dat der B.P.R.M.S. angstvallig wordt geheim gehouden, stuurde de enveloppe met het schrijven aan POLHAUPESSY terug met de mededeling, dat hij er niets voor voelde om onder deze omstandigheden naar Indonesië te worden teruggezonden en hij met de C.R.A.M.S.-leiding wenste te breken.

Niet bekend is met welk schip of van waaruit deze hierbedoelde Ambonezen door bemiddeling van de C.R.A.M.S.-leiding naar Indonesië zullen worden teruggezonden.

Eveneens is niet kunnen worden vastgesteld, of er inderdaad plannen zouden bestaan om h.t.l. verblijvende Ambonezen op korte termijn naar Indonesië te doen vertrekken, danwel of in het verstrekken van deze enveloppe met mededeling een zekere "bluf" moet worden gezien van de zijde van POLHAUPESSY.

30 mei 1956

ACD/ 343484

Dries

1. In aansluiting op reeds eerder doorgegeven berichten wordt gemeld, dat onder de h.t.l. verblijvende Ambonezen in het algemeen en onder bestuur en leden van de CRAMS in het bijzonder de ontstemming over doen en laten van de bekende Lucas POLHAUPESSY steeds groter wordt en wel zodanig, dat POLHAUPESSY de kans loopt gemolesteerd te worden.

Een 50-tal Ambonezen - leden van de CRAMS - uit het woonoord Graetheide te Geleen hebben op 23 mei 1956 een uitstapje per autohus gemaakt naar Scheveningen - Den Haag - Schiphol en Amsterdam, waarbij in de hoofdstad een tocht per rondvaartboot door de grachten en havens werd gemaakt.

Dit uitstapje was financieel mogelijk, omdat het woonoord Graetheide kort geleden geheel met POLHAUPESSY heeft gebroken.

Door de inwoners van dit woonoord werd nl. wekelijks een bedrag afgestaan bestemd voor de "perdjoangan" (strijd), welk gel regelmatig aan POLHAUPESSY werd afgedragen. Nadat echter gebleken was, dat POLHAUPESSY dit geld uitsluitend voor zichzelf gebruikt, werd besloten het nog in kas zijnde geld, dat voor hem bestemd was, te gebruiken voor dit uitstapje.

Verbinding: 32.

No. BV 146-56.

Datum: 21 juni 1956.

Onderwerp: Verslag van een besloten vergadering van de Ambonezenvereniging C.R.A.M.S. (Committee Rehabilitation Armymen Maluku Selatan), gehouden op zondag 17 juni 1956 in Musis Sacrum te Arnhem.

ACD/ 346882
Doel: /
DAE 27 JUNI 1956
Soort: /
09.713.1

69
216

VERSLAG van een besloten vergadering van de Ambonezenvereniging C.R.A.M.S. (Committee Rehabilitation Armymen Maluku Selatan), gehouden op zondag 17 juni 1956 in Musis Sacrum te Arnhem.

AANWEZIG:

‡ 350 Ambonezen, waaronder 60 à 70 vrouwen.

De leiding van deze bijeenkomst berustte bij de Ambonees L. POLHAUPESSY, wonende te Den Haag, Plein 12.

Te ongeveer 13.30 uur opende L. POLHAUPESSY de bijeenkomst en verzocht enige der vrouwelijke aanwezigen om achter de bestuurstafel plaats te nemen. Hieraan werd door 5 vrouwen voldaan. Na afloop deelde L. POLHAUPESSY mede, dat deze vrouwen vertegenwoordigsters waren van de vrouwenorganisatie (Rapporteurs voegen hieraan toe dat de vrouwenorganisatie van de CRAI is genaamd INA TULI.).

Vervolgens nam L. POLHAUPESSY wederom het woord en zoals later bleek zou hij blijven spreken tot 16.35 uur.

Hij begon met een uiteenzetting van het doel van deze bijeenkomst. Hieruit bleek dat in de gelederen van de CRAMS onenigheid was gerezen en dat o.m. ook bij de bestuursleden een verschil van inzicht bestond over het te voeren beleid. In verband hiermede zou de woordvoerder een uiteenzetting geven van hetgeen door het bestuur van de CRAMS tot op heden was gedaan en vervolgens zou hij dan een door hem opgesteld werkprogramma behandelen. Aan het einde van de vergadering zou hij dan vragen of de aanwezigen zich met dit programma konden verenigen en zo ja of zij dan hem hun steun wilden geven ter verwezenlijking van dit programma.

Vervolgens ging spreker over tot de beschouwingen over hetgeen door de CRAMS was verricht alsmede tot een uiteenzetting van de punten van het door hem opgestelde werkprogramma. Hij deed dit op een wijze die deze punten deden samenvloeien tot een geheel en sprak zodanig dat ook eventuele minder ontwikkelde onder de bezoekers een volledig begrip konden verkrijgen van hetgeen er behandeld werd.

Hij begon met een aanval op de andere Ambonese verenigingen, de Bada, Perwakilan Republik Maluku Selatan (BPRMS) en de Partai Nasional Maluku Selatan (PNMS), die zijns inziens een groot tekort aan begrip voor de werkelijkheid aan de dag legden en door vele valse voorstellingen een verkeerde invloed op de hier te lande verblijvende Ambonezen hadden, die hierdoor handelingen deden waardoor hun aanzien ernstig werd geschaad. Spreker ging op dit punt uitvoerig in, o.a. bestreed hij de opvatting die men bij de BPRMS en de PNMS zou hebben dat internationaal gezien de Zuid-Molukken waren te vergelijken met Israël. Hij toonde aan dat Israël op politiek, maatschappelijk en economisch terrein stukken vooruit was op de Zuid-Molukken. Deze vooruitgang kon men niet inlopen door protestmeetings, stakingen en dergelijke, maar men zou, rekening houdende met de omstandigheden, moeten trachten zich zelf op te werken.

Hiermede kwam spreker op het terrein van de zelfopvoeding en van de zelfverzorging. In dit verband verklaarde hij dat de Nederlanders beu waren van het Ambonezenvraagstuk. Hij verklaar

hierbij nadrukkelijk dat dit niet inhield dat men de Ambonezen niet meer wilde helpen, integendeel, Nederland beseftte zeer goed dat het Ambonezenvraagstuk was geboren uit omstandigheden waaraan de Ambonezen part noch deel hadden en was en is daarom (nog) bereid om de hier te lande verblijvende Ambonezen te helpen. Wat Nederland echter niet kon zien was dat de Ambonezen zonder enige tegenprestatie ten eeuwigen dage maar bleven profiteren van de gelden van de Nederlandse belastingbetalers. Spreker wees vervolgens op de resultaten van de laatst gehouden verkiezingen hier te lande. Hierbij hadden de partijen van wie de Ambonezen het meeste konden verwachten, de confessionele partijen, gevoelige verliezen geleden, terwijl de Partij van de Arbeid, de partij met het materialistische program de grootste winst had geboekt. Dit betekende volgens spreker dat men in Nederland hoe langer hoe meer de materialistische kant op ging en dat men daarom niet graag zag, dat er veel geld aan de Ambonezen werd besteed, terwijl deze op bromfietsen gingen rijden en in café's zaten in plaats van dat zij trachten in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Dit was volgens spreker dan ook de reden dat de Nederlandse overheid de Ambonezen thans dwong tot zelfverzorging, iets dat door het Nederlandse volk, dit afgaande op de commentaren in de Nederlandse pers zoals in de dagbladen het Vrije Volk, de Volkskrant, het Algemeen Handelsblad, de Nieuwe Rotterdamse Courant, Trouw, enz., wordt beschouwd als een der beste stappen op het gebied van het Ambonezen-vraagstuk.

Vervolgens betoogde L. POLHAUPESSY dat deze kwestie van zelfverzorging, door de verkeerde voorlichting van de zijde der andere Ambonese verenigingen, bij de hier te lande verblijvende Ambonezen niet in goede aarde was gevallen. Ten onrecht had men van deze zelfverzorging gezegd dat het een onding was en had men hiertegen geprotesteerd op een wijze, die de Ambonese zaak geen goed heeft gedaan en die de Ambonezen bij vele Nederlanders in een kwaad daglicht had gesteld. Hij toonde vervolgens aan, dat de zelfverzorging noodzakelijk was zowel voor hen die eventueel in Nederland wilden dan wel moesten blijven als voor hen die t.z.t. het geluk zouden hebben naar de Zuid-Molukken terug te kunnen gaan. Spreker ging hierop zeer uitvoerig in en zette een en ander op een zeer bevattelijke wijze uiteen. Het kernpunt van dit betoog kwam hierop neer dat, bleef de Ambonees in Nederland, hij, evenals alle Nederlanders, aan het werk moest teneinde in zijn levensonderhoud te voorzien en zijn gezin te onderhouden; ging de Ambonees naar zijn geboorteland terug, dan zou hij moeten helpen om dit land op te bouwen en dat ging niet met mensen die hadden verlerd wat werken was, evenmin als met mensen die onder ontwikkeld waren.

Hierna kwam spreker op de verschillende mogelijkheden die er in Nederland waren om aan het werk te gaan en om te worden omgeschoold. Uitvoerig belichtte hij hierbij de taak en werkwijze van de Gewestelijke Arbeidsbureau's, een en ander weder met de nodige voorbeelden opdat iedereen in de zaal hem zou kunnen volgen.

Vervolgens sprak L. POLHAUPESSY over het verenigingsleven. Hierbij verzette hij zich heftig tegen de werkwijze van de BPRMS en de PNMS. Deze verenigingen gedroegen zich naar zijn zeggen voor westerse begrippen (en aangezien zij in Nederland zaten hadden zij hiermede rekening te houden) zeer onbetamelijk. Stakingen, het bezetten van keukens, op de straat gaan liggen voor het huis van de Minister President, waren handelingen die men in Nederland niet nam en die de Ambonezen een

zeer slechte naam bezorgden. Spreker zette vervolgens het verenigingsleven uiteen zoals men dat hier te lande kent en hij wilde dat de CRAMS voortaan op deze democratische wijze zou worden bestuurd, hiertoe had hij dan ook het partijprogramma opgesteld zoals dit door hem werd behandeld, en dat naar hij hoopte de instemming van de aanwezigen zou hebben. Kon men zich er echter niet mee verenigen of zou later blijken dat hij zich niet aan het programma hield, dan moest men een ander programma opstellen of hem naar huis sturen, doch men moest zich niet gaan splitsen in kleine groepjes of van links naar rechts of omgekeerd gaan, maar men moest recht op zijn doel afgaan zodat iedereen kon zien wat men wilde en waarom men dat wilde.

Ten slotte kwam spreker aan een onderwerp dat verband hield met het tekenen van een verklaring, waarbij hij zich niet duidelijk uitdrukte, welke verklaring hier bedoeld werd, doch wel kan aangenomen worden dat het een verklaring betrof die door alle aanwezigen was ontvangen. Gezien het feit, dat in het betoog van spreker werd naar voren gebracht dat de Indonesische Regering geen vaste richtlijnen had gegeven ten aanzien van haar beleid met betrekking tot de hier te lande verblijvende Ambonezen en dat in dit betoog werd gesproken over een als voorzitter van een commissie, wordt vermoed dat het hier de z.g. loyaliteitsverklaring betrof, die de Ambonezen zouden moeten tekenen, alvorens zij naar Indonesië konden terugkeren. Met zal vermoedelijk bedoeld zijn _____, die in opdracht van de Regering van de Republiek Indonesia in Nederland is geweest i.v.m. het eventueel repatriëren van de hier te lande verblijvende Ambonezen. Tijdens de vergadering werd er op gewezen, dat men zeer voorzichtig moest zijn met het ondertekenen van deze verklaring en werd men aangeraden om eerst met het bestuur hierover contact op te nemen. Ook over dit onderwerp hield spreker een zeer uitvoerig betoog. Hierna ging spreker over tot een recapitulatie van hetgeen hij had gezegd en kondigde vervolgens een pauze aan.

Gedurende de pauze, die ongeveer 20 minuten duurde, werd een appèllijst bijgehouden en gelegenheid gegeven om spreker het een en ander te vragen. Tevens werd geld ingezameld.

Na de pauze nam L. POLHAUPESSY wederom het woord. Hij drong er bij de aanwezigen op aan om, indien zij hun stem aan het besproken programma konden geven, achter zijn beleid te blijven staan en trouw te blijven aan de CRAMS zoals die nu werd heropgericht. De aanwezigen spraken zich vervolgens uit voor de CRAMS zoals die nu werd "hervormd". Het programma van spreker werd met 352 stemmen aangenomen. Vervolgens werd aan enigen der aanwezigen gevraagd of zij in het bestuur zitting wilden nemen, terwijl tegelijkertijd aan de aanwezigen werd gevraagd of zij zich konden verenigen met deze personen in het bestuur. Het ging er hierbij enigszins rommelig aan toe daar behalve de gevraagde personen ook nog een tweetal der aanwezigen het woord nam en bovendien verschillende sprekers werden geïnterrumpeerd. Het resultaat van een en ander was uiteindelijk dat L. POLHAUPESSY als voorzitter werd aangewezen en de volgende personen die alle in de zaal aanwezig waren, in het bestuur werden opgenomen:

Onder degenen die het woord hadden gevraagd en gekregen was ook een zekere . Alhoewel deze spreker niet goed verstaan werd, werd wel de indruk verkregen dat hij het met één en ander niet eens was.

Ten slotte dankte de voorzitter voor het vertrouwen dat hem was geschonken en vroeg de aanwezigen om onder de Ambonezen hier te lande propaganda te maken voor het werk van de CRAMS, opdat wanneer de tijd daar was (en deze tijd zou zijn aangebroken indien men in Indonesië werkelijk vrij zou kunnen leven en de Zuid-Molukken indien haar bewoners dat zouden verkiezen, een vrij en zelfstandig land zou zijn) men in CRAMS-verband naar de Zuid-Molukken zou kunnen terugkeren en daar werken aan haar groei en bloei.

Vervolgens werd aan de aanwezigen nog medegedeeld dat in juli a.s. nog een dergelijke bijeenkomst zou worden gehouden, plaats en tijd van deze bijeenkomst zou nader bekend worden gemaakt. Voordat deze bijeenkomst zou worden gehouden zouden de leden nog een afschrift van het werkprogram ontvangen.

Hierna volgde te 18.-- uur sluiting.

De vergadering, alsmede de aankomst en het vertrek van de Ambonezen van en naar hun respectievelijke woonoorden, hadden een rustig en ordelijk verloop.

Einde.
21-6-1956.

ID 9339. *My mlg*
Betr: Vergadering van Ambonezen.
Verbinding no. 36.

19
67

Aan de Heer Hoofd van de B.V.D. 's-Gravenhage.	347907
DAT. - 5 JULI 1956	
Bijl.	
Code. <i>67ms.1</i>	

Ik heb de eer U het volgende te berichten. Op zaterdag, 23 juni 1956 werd van het Arnhem District bureau van het Commissariaat voor Ambonezenzorg vernomen dat op zondag, 17 juni 1956 te Arnhem een vergadering van de Ambonezenorganisatie C.R.A.M.S. had plaats gehad onder leiding van de voorzitter van het hoofdbestuur van die organisatie, genaamd L. Polhaupessy, wonende te 's-Gravenhage, Plein no. 12 en dat ~~zich~~ tijdens deze vergadering een groep Ambonezen zich van de overigen had afgescheiden of althans zich had gedistanciëerd van de Heer Polhaupessy. Voorts werd medegedeeld, dat de Heer Polhaupessy door het Commissariaat voor Ambonezenzorg en door de Regering als gezagsgetrouw werd beschouwd en dat door genoemd Commissariaat niet over contacten in de afgescheiden groep werd beschikt. Voorts werd medegedeeld, dat de afgescheiden groep Ambonezen op zaterdag, 23 juni 1956 tussen 12.00 en 18.00 zou vergaderen in de bovenzaal van het café-restaurant "Royal" aan het Plein 1944 te Nijmegen en er werd verzocht te trachten te achterhalen, wat er op deze vergadering werd besproken, opdat de Regering ter zake zou kunnen worden ingelicht. Ook werd medegedeeld, dat het bekend was, dat ter vergadering uitsluitend in de Maleise taal gesproken zou worden.

Op grond van vorenstaande werd de vergadering, die inderdaad plaats vond, dezerzijds bijgewoond door mijn afdeling I.D., versterkt met enige corpsleden, die de Maleise taal ten dele spreken en verstaan. Derhalve dien er rekening mede te worden gehouden, dat enkele details van het ter vergadering besprokene niet goed kunnen zijn verstaan of begrepen, terwijl het weergeven van een woordelijk verslag niet mogelijk bleek te zijn.

De vergadering ving aan te omstreeks 13.00 uur en stond onder leiding van de Heer _____, afkomstig uit het Ambonezenkamp "Overbroek" te Kesteren. Hoewel het een besloten vergadering was, had hij geen enkel bezwaar tegen de aanwezigheid van de Politie. Hij trad als enig spreker op, sprak rustig en beheerst en maakte de indruk dat hij zich goed op het onderwerp had voorbereid.

Aanwezig waren naar schatting 150 personen, waaronder ongeveer 20 vrouwen en kinderen. Een groot aantal mannen en enkele vrouwen maakten aantekeningen aan de hand van het gesprokene, waaruit dezerzijds de conclusie werd getrokken, dat dit afgevaardigden waren van diverse kampen, hetgeen na afloop door de voorzitter, de Heer Wenno, werd bevestigd. De stemming was rustig en zeer geïnteresseerd.

Allereerst werd door de voorzitter een vergelijking getrokken tussen de oude regeling van 1954 inzake de uitkering aan Ambonezen met de nieuwe van 1956, waar hij uitvoerig op in ging. Als bezwaar tegen de nieuwe regeling voerde hi aan, dat de Ambonezen a.h.w. gedwongen zouden worden om in bedrijven e.d. te gaan werken met als stok achter de deur, dat van hun uitkering 10 % zou worden ingehouden, wanneer zij niet aan het werk gingen.

In dit verband deelde de voorzitter mede, dat hij onlangs met anderen een onderhoud had gehad met Z.E. de Minister van Thiel, die, naar hij zeide, begrip had getoond voor de verlangens van de C.R.A.M.S.-leden. Tijdens dit onderhoud waren de partijen het echter nog niet geheel met elkaar eens kunnen worden. Over de inhouding van de 10 % zouden nog nadere onderhandelingen plaats vinden. Minister van Thiel had "zijn woord van eer" verbonden aan de belofte, dat de delegatie voor een nader contact met hem in de gelegenheid zou worden gesteld.

De voorzitter betoogde verder, dat de C.R.A.M.S. de nieuwe regeling zou accepteren onder het voorbehoud, dat de onderhandelingen over de inhouding van de 10 % verder zullen worden voortgezet.

Voorts deelde hij mede, dat de leden zich moesten laten inschrijven bij de Arbeidsbureaus, doch, in afwachting van nadere instructies van het hoofdbestuur, nog geen werk moesten accepteren. Het hoofdbestuur wil n.l. eerst de overeenkomst met de Nederlandse Regering inzake de terugkeer van de Ambonezen afwachten. Het vreest echter, dat deze overeenkomst wat langer op zich zal laten wachten, dan aanvankelijk was gedacht, zulks in verband met de Kabinetswisseling. Hij hoopte echter, dat Minister van Thiel in het nieuwe kabinet zou terugkeren.

De voorzitter las vervolgens een telegram voor, gedateerd 16-6-1956, gericht aan Z.E. Minister van Thiel. Dit deed hij eerst in het Maleis, daarna in het Nederlands. In dit telegram werd aan de Minister mededeling gedaan, dat de C.R.A.M.S.-leden (vermoedelijk de groep) enkele hoofdbestuursleden niet langer als hun vertegenwoordigers erkennen. In dit opzicht werden drie namen genoemd, waarvan er één luidde: Polhaupessy.

In hetzelfde telegram werd aan de Minister medegedeeld, dat de tot dan door het oude hoofdbestuur gesloten overeenkomsten door het nieuwe hoofdbestuur als gehandhaafd werden beschouwd.

Tenslotte sprak de voorzitter nog over de werkgelegenheid, de sociale voorziening, de toestand in de kampen, de vele verhuizingen, die plaats vonden met het bezwaar, dat er dan steeds veel goederen achter bleven, waardoor de betrokkenen dan ernstig gedupeerd werden. Ook liet hij met klem uitkomen, dat zij van Soekarno in Indonesië niets moesten hebben.

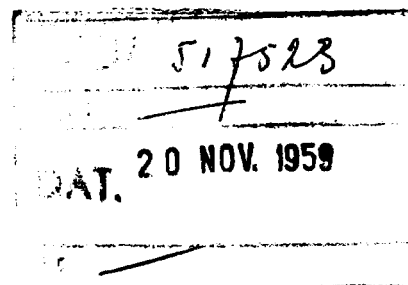
De voorzitter besloot zijn betoog te omstreeks 17.15 uur met de aanmaning, dat in de kampen een strenge discipline in acht moest worden genomen.

Achteraf werd vernomen, dat het huidige hoofdbestuur van deze groepering 7 leden telt, terwijl het totaal/aangesloten gezinshoofd-leden 322 bedraagt.

/ aantal

R A P P O R T V A N K/CH.

No. : 2129.

Betreft: Verhouding C.R.A.M.S. - B.P.R.M.S.

Van werd op 2-11-1959 vernomen dat de Rechtbank te Den Haag op 12 november 1959 uitspraak zal doen in de kwestie der zelfverzorgings-regeling van de Ambonezen die zijn ondergebracht in de verschillende woonoorden h.t.l.

Nadat deze regeling van kracht was geworden, werd door het C.R.A.M.S.-bestuur, dat deze regeling van C.A.Z. onmiddellijk naast zich heeft neergelegd, deze aangelegenheid ahangig gemaakt bij de Haagse Rechtbank, terwijl de leiders van de R.M.S. en de B.P.R.M.S. in Nederland met die regeling wél accoord zijn gegaan. beweerde, dat wanneer de uitspraak van de Haagse Rechtbank in het na-deel van de C.R.A.M.S. mocht uitvallen, het bestuur van deze vereniging voornemens is bepaalde activiteiten te ondernemen.

leerste

Een der/activiteiten zal dan volgens zijn het verbreken van elk verder contact met het bestuur van de B.P.R.M.S. en het niet langer erkennen van de R.M.S.-leiders in Nederland.

Voorts wordt de mogelijkheid overwogen, C.R.A.M.S.-leden het verbod op te leggen werkzaamheden buiten de woonoorden te verrichten en hun te verbieden een staking uit te roepen en werkzaamheden in de woonoorden te verrichten.

sprak verder de verwachting uit, dat zodra zij tot actie zullen komen een gedeelte van de B.P.R.M.S.-aanhangers zullen overlopen naar de C.R.A.M.S. Verder beweerde hij dat zij als bestuurders van deze vereniging zich reeds van de medewerking van een adviseur hadden verzekerd. De naam van deze adviseur wilde echter nog niet noemen.

Sommige waarnemers zijn geneigd te menen, dat de C.R.A.M.S. tot nu toe de beste organisatie is onder de Ambonezen h.t.l. Ieder lid van deze vereniging is n.l. in het bezit van een lidmaatschapkaart, waarop naast de naam van

de ...

de houder is vermeld de rang en/of stand in
het K.N.I.L., alsmede het adres van het woon-
oord.

11 november 1959.

RAPPORT VAN C.

Aan : CFO.
No. : 10907
Betr.: C.R.A.M.S.

ACD/	1035020
Depl.	_____
Datum:	11 JAN 1971
Bijl.	_____

8-1-1971

Op 10-12-1970 werd

het volgende vernomen.

behoort tot de groepering
C.R.A.M.S., een organisatie van ex-militairen en schepelingen,
die tot doel heeft in samenwerking met Indonesië te komen tot
een R.M.S.

C.R.A.M.S. onderhoudt dan ook contacten met de Ambassade R.I.
te Den Haag en feesten aldaar worden door bestuur en leden
bezoekt. Als leider van C.R.A.M.S. noemt POLHAUPESSY

Volgens zijn er in Nederland momenteel ca. 100 gezinnen
bij deze groepering aangesloten.

ACD

1267965

datum 02 MRT. 1976

CO

b. _____

d. _____

C (C F) nr.: 76/324

d.d.

2 MAART 1976

Aan : CF

Betreft : Lucas POLHOUPESY.

Bijl.:

Op 5.2.76 werd uit doorgaans betrouwbare bron het navolgende vernomen.

Onder de CRAMS leden is een inzamelingsactie gaande waarbij er naar gestreefd wordt dat elk gezin f 1500,- in de CRAMS-kas stort.

Het ingezamelde geld is bedoeld als reis en verblijfkosten voor de voorzitter POLHOUPESY, die contacten wil leggen met V.N. leden.

MP.

ACD **Bun. 930**
datum 12 JULI 1977
CO
b. _____ d. _____

C (CFO) nr.: **77/1213** d.d. **12 JULI 1977**
Aan : **CFB**
Betreft : Openbare bijeenkomst van groep POLHAUPESSY in Den Haag

Bijl.:

Op 3-5-1977 werd het
volgende vernomen:

Op zaterdag 18 juni 1977 vindt er in het congresgebouw
in Den Haag een openbare bijeenkomst plaats van de
groep POLHAUPESSY.

GEMEENTEPOLITIE ZAA NSTAD
BUREAU WORMERVEER
PID.

No. 37/79.

Betreft: Bijeenkomst Zuidmolukkers
dd. 27 januari 1979 in het Congres-
gebouw te 's-Gravenhage.

E

ACD 1.414.082.	
datum	24 JAN. 1979
CO	
b.	d. —

P

Vernomen werd dat op zaterdag, 27 januari 1979 te 12.30 uur in het Congresgebouw aan het Churchillplein 10 te Den Haag door Zuid-molukkers - een bijeenkomst is georganiseerd. Het initiatief hiertoe is vermoedelijk genomen door leden van de groepering CRAMS. In een over de bijeenkomst handelend geschrift wordt als spreker aangekondigd, de heer L. POLHAUPESSY. In de woonwijk te Wormerveer werden deze geschriften verspreid

Zaanstad, 21 januari 1979.

GEZIEN
Om

E

ACD 1696437

datum 20 SEP. 1983

CO

b. _____ d. _____

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BTB

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 200.849

Betreft: De Molukse groepering CRAMS-Polhaupessy

De Molukse groepering CRAMS (Comité Rechtspositie Ambonese Militair en Schepelingen) bestaat nog immer, zij (het dat haar aanhang tot ongeveer vijftig gezinnen is geslonken. Deze aanhang woont, voorname-lijk in Hoogeveen, Wormerveer, Opheusden en Maastricht. Leider van de organisatie is nog steeds L. POLHAUPESSY te Zuidwolde, wijs activiteiten voornamelijk bestaan uit het assisteren van "zijn mensen" in huisvestingsproblemen. Met succes heeft deze "grijze eminentie" zich tot dusverre verzet tegen de renovatie van 16 huizen in de Molukse wijk te Hoogeveen. POLHAUPESSY gaat van het standpunt uit dat, waar het de oudere Molukkers betreft met een KNIL-status, de Nederlandse staat verantwoordelijk is voor het onderhoud van de woningen. Grootscheepse renovaties, zoals in de rest van de Hoogeveense wijk zijn uitgevoerd, acht hij buiten dit kader. Temeer omdat e.e.a. met een (in zijn opvatting) buitensporige huurverhoging is gepaard gegaan. Ook in Opheusden, Maastricht en Wormerveer is POLHAUPESSY in de clinch gegaan met de respectievelijke gemeentebesturen, waarbij hij er een gewoonte van heeft gemaakt niet beneden het niveau van B. & W. te onderhandelen. Voorts verzorgt POLHAUPESSY lezingen over het Molukse drama, zoals hij de problematiek zelf typeert, aan universiteiten, hogescholen, gemeentebesturen, politiekorpsen enz. POLHAUPESSY's stokpaardje is al enige jaren zijn streven om met geldelijke steun van de Nederlandse overheid (een a.g. "oprotpremie een op commerciële basis geënte remigratie naar Indonesië te bewerkstelligen. Naar verluidt heeft POLHAUPESSY hiertoe reeds een panklaar concept gereed. Ook zou hij beschikken over een aantal gezinnen "met pioniersgeest" die bereid zijn de spits af te bijten. Onzeker punt is echter nog steeds de bereidwilligheid van de Nederlandse en (niet te vergeten) Indonesische overheid.